

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је да се:

Милан И. Поповић, полицијски писар друге класе начелства округа подринског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 2. марта 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 19. фебруара 1910. године Бр. 1252, донесено на основу члана 144. тачке 9. Устава, које гласи:

„Одобрава се Министру унутрашњих дела да на преварку дезинфекционе зграде при болници у Крагујевцу може по ревизијом и одобреном предрачуна и лиценцији, одобреној од стране Министра Грађевина Бр. 8399/09 и 128/910. год. утрошити 2400 динара и издатак ставити на терет „Ванредних расхода“ а под 1. Санит. буџета за ову годину на оправке и доправке болничких зграда.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 28. фебруара 1910. г. у Београду.

РАСПИС

Свима окружним начелствима

Закон о општинама даје право грађанима, да по прописима тога закона врше избор општинских часника потпуно слободно. Према томе, ту не може и не сме бити никаква утицаја од стране власти ни општинске ни државне. Зато је и чланом 167. б. реч. закона прописана казна губитак службе за оне полицијске чиновнике, који би утицали на састављање кандидатске листе или на избор канди-

дата. А чл. 163. ист. закона казна од 100 до 500 динара за оне општинске часнике, који, у циљу да кога од бирача спрече да се својим бирачким правом користи, не би вршили своје дужности, тим законом одређене им.

С тога, а руковођен жељом Краљевске Владе да чиновници и општински судови строго и једино врше закон, — ја, на основу чл. 142. закона о општинама наређујем:

да се нико од подручних ми полицијских чиновника не меша у изборе општинских часника, који се имају извршити на дан 28. марта текуће године, нити својим понашањем и опхођењем према грађанима изазива сумњу у непристрасност власти. Полицијски чиновник, као орган надзорне државне власти над радом општинских власти, има право да свој глас употреби и гласа за кандидата за кога он хоће — чл. 30. зак. о општинама, а друга радња полицијског чиновника, којом би се ишло на састав кандидатске листе, утицање у корист овог или оног кандидата — противна је закону, те ћу за свако тако поступање према дотичном чиновнику употребити најстрожије законе мере; и

да сви органи општинске власти врше строго и на време све оне дужности, које су им стављене законом о општинама, а којима је циљ да се избори изврше слободно и правилно, пазећи при том да се ни једног бирача право неокрњи.

Препоручујем начелству да ову моју наредбу достави свима општинским судовима и на потпис је саопшти полицијским чиновницима подручног му округа ради знања и управљања по овој наредби.

За сваки случај противног поступања од стране полицијских чиновника, начелство ће ме депешом известити, те како бих према таквом чиновнику могао предузети законе мере. А ако општински судови не би према закону и овој наредби поступали — окружни односно срески начелник с места ће предузети законе мере према одговорним часницима у колико је то закон о општинама ставио у надлежност надзорној власти.

За нетачно или лабаво вршење ове наредбе лично ће ми бити одговоран окружни старешина.

ПБр. 3613.

26. фебруара 1910. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Љ. Јовановић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу јануару 1910. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца јануара ове године извршено је у Србији:

1. Убивстава 23
2. Детоубивстава 5
3. Нехотичних убивстава 3
4. Покушаја убивстава 27
5. Разбојничтва 5
6. Силовања 7
7. Тешких телесних повреда 15
8. Паљевина 45
9. Опасних крађа 182
10. Злонамерних поништаја туђих ствари¹⁾ 18

Од изложених дела пронађено је:

Убивстава	22	или	95.6%
Детоубивстава	3	»	60 %
Нехотичних убивстава	3	»	100 %
Покушаја убивстава	26	»	96.3%
Разбојничтва	4	»	80 %
Силовања	6	»	85.6%
Тешких телесн. повреда	15	»	100 %
Паљевина	10	»	22.2%
Опасних крађа	75	»	41.2%
Злонамерних поништаја туђих ствари	4	»	22.2%

¹⁾ У јануару месецу пр. год. дела ових било је:
1. Убивстава 32
2. Детоубивстава 1
3. Нехотичних убивстава 2
4. Покушаја убивстава 20
5. Разбојничтва 7
6. Тешких телесних повреда 10
7. Паљевина 31
8. Опасних крађа 129
9. Злонамерних поништаја туђих ствари 19

Највећи број убиства извршен је помоћу *ватреног оружја* (13), затим помоћу *тупог оруђа* (6), и *оштрим* (4), а узроци њиховом извршењу леже: у *међусобној свађи* и *домаћој расари* за 11 случајева, у *освети* за 5, у *користољубљу* за 4, у *љубомори* за 2, а за 1 случај узрок је *непознат*.

Посматрана према местима, изложена убиства извршена су: у срезу расинском 3, срезу гружанском 2, у срезу таковском 2, и по 1 у срезовима: посавском округа ваљевског, јабланичком, крајинском, деспотовачком, беличком, параћинском, александиначком, лужничком, рамском, млавском, звишском, добричком, прокупачком, косаничком, студеничком (непронађено), и моравичком.

Детоубиства су извршена по 1 у срезовима: гружанском, неготинском (непронађено), качерском, трнавском и у вароши Београду (непронађено).

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: копаоничком, трстеничком и рамском.

Покушаји убиства извршени су у срезовима: колубарском округа београдског 3, јасеничком округа крагујевачког 3, добричком 3, моравском округа нишког 2, прокупачком 2, и по 1 у срезовима: грочанском, врачарском, ваљевском, колубарском округа ваљевског, масуричком, крагујевачком, рамском (непронађено), реваском, левачком, беличком, голуначком, орашком, зајечарском и моравичком.

Узроци овим делима махом су у *међусобној свађи* и *освети*.

Разбојништва су извршена по 1 у срезовима: колубарском округа београдског (непронађено), јасеничком округа крагујевачког, гружанском, крајинском и у вароши Крагујевцу.

Силовања су извршена: у срезу деспотовачком 2, и по 1 у срезовима: нишавском (непронађено), мачванском, бољевачком, прокупачком и у вароши Београду.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу орашком 2, у срезу јасеничком округа смедеревског 2, у вароши Врању 2 и по 1 у срезовима: власотиначком, параћинском, љубићском, добричком, прокупачком, златиборском, пожешком и у варошима: Пожаревцу и Београду.

Паљевине су извршене: у срезу звишском 5, у срезу јабланичком 3, у срезу левачком 3 (2 пронађена), у срезу моравском округа пожаревачког 3 (2 пронађена), у срезу пожаревачком 3, у срезу космајском 2, у срезу посавском округа београдског 2, у срезу жупском 2, у срезу бањском 2, (1 пронађена), у срезу подунавском 2, и по 1 у срезовима: врачарском, лесковачком (пронађена), крагујевачком, крајинском, поречком (пронађена), лужничком, хомољском, орашком, заглавском, добричком (пронађена), косаничком, пожешком, црногорском, рачанском, жичком и у варошима: Нишу (пронађена), Пироту (пронађена) и Зајечару.

Вредност ових паљевина износи око 12.000 динара.

Опасне крађе извршене су: у Београду 15 (9 пронађених), у срезу лужничком 8 (7 пронађених), у срезу моравском

округа пожаревачког 8 (1 пронађена), у срезу неготинском 7 (2 пронађена), у срезу ресавском 7 (1 пронађена), у вароши Пожаревцу 7, у срезу звишском 6, у срезу златиборском 6 (2 пронађена), у срезу гружанском 5 (2 пронађена), у срезу темнићском 5 (4 пронађена), у срезу пожаревачком 5, у срезу подунавском 5, у срезу космајском 4 (2 пронађена), у срезу брзопаланачком 4, у срезу љубићском 4 (2 пронађена), у срезу зајечарском 4 (2 пронађена), у вароши Крушевцу 4, у срезу колубарском округа београдског 3 (2 пронађена), у срезу колубарском округа ваљевског 3, у срезу тамнавском 3 (1 пронађена), у срезу лесковачком 3 (све пронађене), у срезу ражањском 3, у срезу беличком 3 (2 пронађена), у срезу мачванском 3 (2 пронађена), у срезу посавском округа ваљевског 2 (обе пронађене), у срезу подгорском 2 (обе пронађене), у срезу пољаничком 2, у срезу лепеничком 2, у срезу левачком 2 (обе пронађене), у срезу деспотовачком 2 (1 пронађена), у срезу параћинском 2 (1 пронађена), у срезу нишавском 2, у срезу орашком 2 (обе пронађене), у срезу јасеничком округа смедеревског 2 (обе пронађене), у срезу добричком 2 (1 пронађена), у срезу црногорском 2, у вароши Неготину 2, у вароши Нишу 2 (1 пронађена), и по 1 у срезовима: врачарском, пчињском (пронађена), јасеничком, округа крагујевачког (пронађена) крагујевачком (пронађена), крајинском, (пронађена), кључком (пронађена), расинском (пронађена), трстеничком (пронађена), жупском (пронађена), александиначком, белопаланачком, азбуковачком (пронађена), јадранском, посаво-тамнавском, млавском, голуначком (пронађена),

хомољском (пронађена), качерском, пожешком, рачанском (пронађена), жичком, моравичком, трнавском (пронађена) и варошима: Врању (пронађена), Крагујевцу (пронађена), Ђуприји (пронађена), Пироту (пронађена), Шапцу и Смедереву.

Вредност свих ових крађа износи око 16.500 динара.

Злонамерни поништаји туђих ствари извршени су: у срезу жупском 4, у срезу гружанском 3, и по 1 у срезовима: посавском округа београдског (пронађен), колубарском округа београдског (пронађен), крајинском, брзопаланачком, левачком, параћинском, нишавском (пронађен), заглавском, пожешком, златиборском и у вароши Београду (пронађен).

Вредност уништених ствари износи око 5.400 динара.

Сем изложених дела у току месеца јануара ове године извршено је у Србији још и 8 самоубиства у срезовима: подгорском, пчињском, беличком, лужничком, млавском, пожаревачком, драгачевском и у вароши Нишу.

Ова су самоубиства извршена: *вешањем* 6 и *ватреним оружјем* 2, а узроци њиховом извршењу леже: у *душевном растројству* за 3 случаја, у *дугој болести* за 2, у *ишјанству* за 1, у *чистољубљу* за 1. За један случај узрок је *непознат*.

Покушаји самоубиства извршени су: у срезу колубарском округа ваљевског 1, вешањем, због дуге болести; у вароши Зајечару 1, вешањем, из очајања, и у Београду 1, ватреним оружјем, због рђавог живота.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У Ж И	Убиства	Детоубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	—	—	—	5	—	—	—	5	8	2	—	—
2	« ваљевски	1	—	—	2	1	—	—	—	10	—	1	1
3	« врањски	1	—	—	1	—	—	3	4	7	—	1	—
4	« крагујевачки	2	1	—	4	3	—	—	1	10	3	—	—
5	« крајишки	1	1	—	—	1	—	—	2	15	2	—	—
6	« крушевачки	3	—	2	1	—	—	—	2	10	4	—	—
7	« моравски	3	—	—	3	—	2	1	3	22	2	1	—
8	« нишки	1	—	—	2	—	—	—	3	3	—	1	—
9	« пиротски	1	—	—	—	—	1	—	2	12	1	1	—
10	« подрински	—	—	—	—	—	1	—	—	7	—	—	—
11	« пожаревачки	3	—	1	1	—	—	1	12	29	—	2	—
12	« руднички	2	2	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—
13	« смедеревски	—	—	—	1	—	—	4	3	10	—	—	—
14	« тимочки	—	—	—	1	—	1	—	2	4	1	—	1
15	« топлички	3	—	—	5	—	1	2	2	2	—	1	—
16	« ужички	—	—	—	—	—	—	2	3	10	2	—	—
17	« чачански	2	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—
18	Управа града Београда	—	1	—	—	—	1	1	—	15	1	—	1
Свега:		23	5	3	27	5	7	15	45	182	18	8	3

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 27. фебруара 1910. године АБр. 574, у Београду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТРУЧНИ ДЕО

О НОВЧАНОЈ КАЗНИ

(НАСТАВАК)

Какав је карактер новчане казне? Како је она утврђена? Кома припада њена бенефиција? Како се она наплаћује? То су четири општа питања на која се раздељују проблеми које покреће организација новчане казне.

Новчана казна је *казна*:¹⁾ ова квалификација резултује несумњиво из одредаба кривичног законика које смо цитирали. Отуда треба закључити да се карактери својствени казнама примењују и на новчану казну.

1. Тако, прво, као свака казна, новчана казна треба да буде *лична*, т. ј. да може бити досуђена само *виновницима* или *саучасницима* нарушења и она треба да буде *сразмерна њиховој кривици*. То је основна идеја из које произлазе следеће последице:

1. Ако новчана казна није била *изречена* пре смрти окривљеног, она се не може изрећи против његових наследника који нису *криви* за деликт. Јавна акција за примену какве казне, лишења слободе или новчане, угашена је смрћу виновника нарушења т. ј. кривца. (§ 17. нашег кр. пост.). Отпочети или продужити спор да би се добила осуда на новчану казну после смрти деликвента било би у ствари водити или процес против успомене на деликвента, што би било апсурдно, или процес против његових наследника, што би било неправедно. Али, ако је новчана казна била изречена против окривљеног *пре његове смрти*, пресудом која је извршена, може ли се наплата тражити од наследника? Доктрина и правознанство допуштају афирматив на ово питање из тог мотива што осуда, пошто је створила *основ новчане обавезе на терет патримоније* кривца, ова је обавеза пренесена на наследник са самом патримонијом. Овакву солуцију ових питања допустило је француско правознанство. „У дискусији која је била у Државном Савету приликом чл. 2 француског крив. поступка на питање о томе: да ли је наследник ослобођен плаћања новчане казне и других новчаних осуда... Merlin прави разлику између случаја у коме је новчана казна изречена и случаја у коме није изречена: „у првом случају, осуда треба да има дејства; у другом смрт окривљеног, чинећи да се он сматра као невин, спречава да се ма каква казна, баш и новчана, може на њега применити. Camba-sérès рече: да су то били прави принципи. Објашњење г. Merlin-а, додаје он, „пошто је забележено у протокол, отклонити сваку сумњу и утврдиће смисао чланова. Разумеће се, да ће пресуда која изриче новчану казну добити своје извршење, без обзира на смрт осуђеног.

Али, и покрај аргумента који се црпи из припремних радова, неки су аутори

оспоравали солуцију француског практичног правознанства, која намеће наследницима осуђеног обавезу плаћања новчане казне (Cfr. Carnot, t. I стр. 60. Paringault. Rev. prat. 1857. стр. 305, Rauter, t. I. стр. 277.). Али правознанство није никада варијало и увек је сматрало да су наследници обавезни за новчану казну која је дефинитивно изречена против виновника. Исту солуцију формално је дао § 3. немачког казног законика. Али су је одбили белгијски казни законик од 1867 чл. 86., италијански казни законик од 1889 г. чл. 85. и холандски казни законик од 1881. § 75.¹⁾

Наш кривични законик у § 31. изрично каже: „новчана казна може се по смрти кривца из његовог посмртног имања наплатити само онда, ако му је пресуда пре него је он умро извршеном постала“, — и према томе не може бити сумње о овом питању које он као што се види решава афирмативно.

Ма како да је, преношење новчане казне, која је *извршена*, на терет наследника изгледа противно принципу персоналитета казни. Примећавали су доиста, да по праву које му припада да ренуцира или прими под бенефицијом пописа наслеђа осуђеног, наследник не би имао никад да плати *de suo* изречену новчану казну. Али с једне стране овај аргумент не доказује ништа, пошто доказује сувише: могла би се, заиста, утврдити и оправдати на исти начин општа конфискација; с друге стране, то није кривац који је умро а није платио новчану казну, онај који је фрапиран казном, већ су то његови наследници који се лишавају добара која су им припадала наслеђем и који постају сиромаси дејством једног деликта за који нису криви. Одржање права извршења новчаних осуда после смрти осуђеног у контрадикцији је дакле са природом која је својствена казни која конституише реакцију против деликвента а не против трећих лица која нису учествовала у деликту.

2. Кад су више лица учествовала у истом нарушењу, пошто су сви учинили повреду закона, треба да сваки од њих поднесе целокупну новчану казну која је одређена казном одредбом, исто онако као што сваки од њих издржава лично и потпуно казну затвора, коју би могао заслужити. Исто тако, судије не треба да изричу једну *једину* новчану казну против свију сакриваца укупно, него *индивидуалну* новчану казну против сваког од њих. Право је, заиста, да сваки од осуђених буде кажњен једном новчаном казном и да то буде у мери његове кривице. Правилно о *индивидуалитету* новчане казне правознанство је данас јасно утврдило; оно резултује, доиста, као потребан податак из казног карактера новчане казне. Али обично оно има два изузетка за која држимо да су основана само са извесном резервом.

Први изузетак био би онај који се тиче случаја кад је новчана казна изречена против *колективног бића*, таквог као што је једно друштво, и ако су чланови дру-

штва индивидуално уплетени у ствар, могла би и требало би да буде изречена само једна новчана казна против самог друштва. Али ми не допуштамо да једно колективно биће може бити предмет репресивног гоњења и казнене одговорности, осим на основу једне формалне законске одредбе. Међу тим у овоме последњем случају, пошто је одговорност колективна, новчана казна имаће очевидно овај карактер и биће изречена *en bloc* против друштва или корпорације.

Други изузетак тичао би се случаја у коме закон одређује новчану казну према материјалној тежини дела или важности недопуштене користи која из њега резултује за његовог аутора. Али у чему би ова околност изменила карактер новчане казне и учинила је, тако као што то изражавају извесне одлуке правознанства, *реалном* пре него *личном*? Судија ће у овом случају утврдити просто количину новчане казне коју заслужује сваки од сакриваца, тако да укупна цифра сваке досуђене казне буде, као што то хоће закон, у односу са материјалном тежином дела, или са количином штете коју је причинило нарушење. У томе видимо само специјалан начин одређивања *казне* која се досуђује кривцу, да би била сразмерна деликту; али ништа не овлашћује да се казни више или мање деликвент према томе да ли је он радио сам или са једним већим или мањим бројем сакриваца или саучасника. Без сумње, кад новчана казна има карактер грађанске накнаде и кад закон пропорционално њену таксу било према користи коју је деликвент реализовао, било према штети коју је жртва претрпела, укупна цифра изречених новчаних казни не треба да прелази ове границе. Али у свима овим самим случајевима, судија ће прво требати да оцени вредност штете и да раздели за тим целокупну штету на толико делова колико има деликвената, па да изрече индивидуалну новчану казну против сваког од криваца. Ако је новчана казна накнада у погледу на интересовану администрацију, она је казна према деликвенту.

3°. Новчана казна не треба да буде изречена против лица која нису учествовала у деликту, која су само *грађански* одговорна. Одговорност за дело другогa распростире се само на „реституције, накнаде штете и трошкове“; досуђене онима којима је нарушење причинило какву штету. Интересантну примену, са овога гледишта, казног карактера новчане казне учинио је чл. 206. француског шумског законика, који овако гласи: „мужеви, очеви, матери и татори, и у опште сви господари и налогодавци одговорни су грађански за деликте и иступе које су учиниле њихове жене, малолетна деца и пуpile, које станују с њима и невенчани, радници, возиоци и други млађи, са првом рекурса према њима“. Ова се одговорност распростире на реституције, накнаде штете и трошкове, ну, без мене принудне наплате затвором, осим случаја који је предвиђен чл. 46.“

Сличну одредбу о грађанској одговорности горњих лица садржи и наш закон о шумама у чл. 102. који гласи: „за штету

¹⁾ Garraud. Стр. 226. Све ово даље излагање чисто теоријско, узето је на његовог дела, које смо већ цитирали.

¹⁾ Garraud.

коју учине малолетници, лица под старатељством, слуге, шегрти, калфе и радници, одговорни су родитељи, старосци, газде, мајстори и то само онда, ако нису над својим потчињенима вршили довољан надзор. У том случају они ће се заједнички са кривцима осуђивати на плаћање накнаде штете и осталих трошкова. Та ће се осуда наплатити од њих онда, ако кривци нису у стању да је плате или никако или од чести».

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Милош Станојевић

КРИМИНАЛНА ПОЛИЦИЈА

(НАСТАВАК)

Марија изјављује, да је непозната жена носила један већи пакет, завијен у угаситу хартију. Али, зар јој нису казали, да је исечен Жанин леш нађен у једном великоме пакету, који је био увијен у сличну хартију? Халуцинација мале Метер јесте халуцинација туге, туге једног детета, које само види црно и бело. Непозната жена са бледом бојом лица и црном косом, у отворено-суром огртачу, црној сукњи и са црним шеширом. Она је још и побожно дете те с тога, сазнавши изненада за смрт Жанину, она у уобразиљи својој види своју малу пријатељицу како одлази на небо у друштву једне жене са фризуром „à la Vierge“. Требало је још мало, па да то буде лично Св. Богородица, која је сипла на земљу да би одвела Жану.

Измишљотина Метерове обична је детиња лаж, и то лаж детета критичног доба, лаж спонтана, невинна и инстинктивна; то је тренутна измишљотина наивности, која се није нарочито смишљала, и која је готово без везе. Најзад, то је лаж девојчице према својој мајци, тако рећи лаж фамилијарна, која нимало није нечасна, и која је донекле чак и за поштовање. Марија затиче своју мајку у плакању и жецању. Да би је заинтересовала и одвратила од плача, она јој прича једну историју. Оваква лаж објашњива је, разумљива и извинљива. Она је изишла из уста преплашене и ужаснуте девојчице. Говорећи интимно са својом мајком, Марија није могла веровати да је неко прислушкује и шпијунисхе; да један представник закона стоји поред ње, спреман да озбиљно региструје њено детињасто и ветрењасто брбљање. Нико и не помишља да јој противречи. Напротив, власт једва дочекује њену измишљотину и даје јој суверени патент несумњиве аутентичности. Видећи да је ствар схваћена озбиљно, и да јој се све на реч верује, девојчица се не усуђује да се повуче и да призна своју заблуду и обману. Она чак и данас тврдоглаво остаје при свом првом казивању.

Сведоцба мале Метер проста је измишљотина још и због тога, што је она апсолутно неспособна за озбиљно посматрање. Према обавештењима која смо добили од њене бивше учитељице г-ђе Ван Ланди она је испод средње интелигенције и потпуно способна за измишљотине.

Сведоцба Де Рашел Ван Ланди.

Рашел Ван Ланди, стара 8 година, са станом у улици „Laeken“, школска је другарица Жане Ван Галк. Поред овога, два детета беху мале пријатељице, које су се готово посведневно играле, после школе, пред фламанским позориштем, преко пута стана Ван Галкових. Чим је сазнала за злочин, мала Рашел испричала је својим родитељима ово:

„Неколико пријатељица и Рашел налазиле су се око 7 сати пред кућом Ван Галкових и играле школе. Жана се појавила на прагу куће, носећи у рукама кутију за рад. Девојчице су јој пришле и назвале јој добро вече. Жана се упусти у разговор с њима, отвори кутију за рад и показа им своје побожне слике, а за овим остави другарице и оде матери. Деца наставише игру. После кратког времена, Жана се понова појави и прође поред куће. Овог пута она је била у друштву једног човека, који ју је одвео у правцу кеја „Pierres de Taille“ (т. ј. у правцу Запада). Они су продужили пут у овом правцу, и Рашел их је изгубила из вида. Човек је водио Жану с десне стране, пребивши јој руку преко стаса и, сагнут према њој, говорио јој нешто живо. Овај човек имао је на глави мек шешир од ваљане длаке, врх одела горњи капут од угасите чоје; изгледао је млад; носно је доста кратку и брижљиво поткресану браду; лице му је било пуно и налик на лице сведоковог оца“.

И ако, у принципу, дечје сведоцбе треба примати са резервом, и придавати им само релативну вредност, у овом случају морамо примити казивање мале Рашел, јер оно потиче од детета разумног и достојног поверења, и садржи све карактере вероватноће, а нема ни трукне невероватноће, контрадикције и претераности.

Који су елементи вероватноће?

1. Рашел Ван Ланди не оптужује никакву одређену личност. Она са довољном прецизношћу помиње факта, која је дете њенога доба у стању да уочи. Она означаје правац којим је злочинац отишао, његов тип, начин његовог хода поред Жане, и пишта више.

2. Пошто је Рашел видела Жану тренутак раније пре него што је прошла са непознатим човеком, па се још с њом разговарала и разгледала јој слике, то се није могла преварити у погледу њеног идентитета. То је, дакле, доиста била Жана, коју је Рашел видела.

3. Казивање мале Рашел тачно је и са једног другог гледишта. По њеном тврђењу, Жана се појавила са непознатим човеком убрзо пошто је напустила другарице, што значи, да није имала времена да купи бонбоне. Из овога, опет, излази, да је она пресретнута одмах по изласку из куће, и да није могла бити одведена далеко.

4. Извесно је, да је Жану одвео човек, а не жена, гао што су судска и полицијска власт у наивности веровале.

5. Индивидуа, која је одвела Жану, није губила своје време у објашњењу и дискутовању са дететом, нити му је пре-

длагала срамне ствари. Она, исто тако, није смела употребити силу у једној живој улици.

6. Начин, на који Рашел излаже факта, јесте тачно описивање акта одвођења девојчице, и одговара у свему актима једног завођача. Завођач мале Жане сагиње се и говори јој; он јој пребацује руку преко стаса и на овај начин гура је поред себе, а у исто доба прича јој интересантне ствари. Невино, наивно и радознано, дете га пажљиво слуша. Залуђено и омађијано лепим господиновим говором, оно, погуркивано његовом руком, корача несвесно и неразмишљено, и незнајући где иде. Оно, најзад, нема разлога да се плаши, пошто га господин води поред рођене куће и школе, и иде путем који је оно добро познавало.

7. Правац пута, који је означила мала Рашел, једини је могућан и вероватан. Жана је пошла од куће у намери да иде код мајке. Да би остварила овај пут, требало је да иде у правцу Северо-Истока. Пошто није приспела до своје мајке, то је, несумњиво, враћена са овог пута, и што је највероватније, одведена у противном правцу, у правцу Југо-Запада, што ће рећи тачно у оном правцу који сведок означаје.

8. Пошто нико није видео Жану са њеним завођачем, и ако време око 7 часова у вече није тако позно, значи да је завођач водио дете кроз најусамљенија и најмрачнија места у кварту, а такво је место кеј „Pierres de Taille“, који је само с једне стране окружен грађевинама, у којима су смештене школе и велики магацини. На овом кеју налазе се свега две до три мале крчме, које само преко дана посеђују лађари, а које су увече потпуно празне. Скоро је извесно да је злочинац ишао овим мрачним и немим путем, водећи Жану у свој стан.

9. У прилог Рашелове сведоцбе иду и други, доста јаки морални елементи. Њен отац ради сам за себе каменорезачки посао, у коме га потмомаже и његова жена. То су честити људи, и потпуно здрави како у погледу моралном тако и у погледу физичком. Оног вечера кад је злочин извршен, мала Рашел остала је дуже на улици, у игри са другарицама, и вратила се кући тек у 7^{1/2} часова. Њен отац помиње се добро, да ју је због овога озбиљно изгрдио, и забранио јој да у будуће остаје тако дуго на улици. Кад је сутрадан чула за злочин, извршен над Жаном, мала Рашел испричала је родитељима како је у очи злочина видела Жану са једним непознатим човеком. У овом свом казивању она је остала постојана, и никад га, доцније, није мењала.

10. Рашел Ван Ланди иде у женску основну школу, која постоји у улици „Canal“ бр. 53. Њена учитељица, г-ђа Белпеп, и управитељица школе г-ђа Перле, дале су нам, по нашој молби, ова обавештења о њој: дете плашљиво, али није лажљивица нити има јаку уобразиљу, интелигенције обичне и нормалне, која се може уврстити у бољу групу средњих.

Због свега изложеног сведоцба мале Рашел изгледа нам истинита.

Закључак.

За тумачење и могућност сведоцаба Марије Метер и Рашел Ван Ланди могуће су ове три хипотезе:

Прва хипотеза. — Оба сведока лажу.

Овој хипотези нема места, пошто у потпуно природној сведоци Рашелове не постоји ни један сумњив ни невероватан елемент. Овом честитом детету, обичне интелигенције, које не лаже, може се поклонити вера.

Друга хипотеза. — Оба сведока говоре истину.

Ова хипотеза има врло мало изгледа да буде тачна. Допустимо, једно време, да се казивања оба детета могу измирити. Какво би значење имали факти у овом случају? Никако, да је непозната жена била подводица. Жана излази из куће, зауставља се на прагу, говори са својим малим пријатељицама, показује им своје слике, узима од њих збогом и одлази. Одмах после овога један човек је пресеће и одводи. У почетку је води у улицу „Commerçants“, и моли је да га за један тренутак очекне на улици. Он за ово време улази у кућу једног интимног пријатеља, и саопштава му да је овог вечера заузет послом и да га с тога не може примити. На овај начин, а као предострожан човек, он унапред отклања једну досадну посету, која би га доцније могла узнемиравати у његовом послу. За ово време, пак, пролази једна жена, наилази на Жану која очекује, иде с њом неколико корачаји и пита је зар се не боји да сама стоји на улици. „Не, не“, одговара Жана. У овом тренутку пролази Марија Метер, слуша ове речи и одлази. Непозната жена напушта дете и продужује свој пут, а човек се враћа, налази Жану и одводи је. Праћена својим завођачем, Жана се враћа фламанском позоришту и одлази у правцу кеја „Pierres de Taille“. Мала Рашел Ван Ланди виђа је, и изненађено посматра човека који одводи њену пријатељицу. Она их у почетку прати очима, затим их губи из вида и наставља игру....

Факт што је непозната жена остала непронађена, и што се крила, и ако није имала никаквог удела у злочину, објашњавао би се просто њеним страхом да не буде окривљена за злочин над малом Жаном, пошто би јој тешко било да докаже своју невиност; она би била без одбране и, у крајњем случају, остала би под сумњом.

Ако би се ова невероватна хипотеза, примила, значило би да злочинац има једног присног пријатеља у улици „Commerçants“, и то у оном њеном делу који се налази између улица: „Laeken“ (place d'Anvers) и „Pélikan“, што би било врло важно за истрагу.

Трећа хипотеза. — Обе сведоци су неизмирљиве и противречне.

Извесно је, да Жана Ван Галк није могла бити одведена у једно исто време од две разне личности и у два разна правца. Очигледно је, дакле, да један од сведока измишља и лаже. Апсолутној истини приближује се она сведоциба, која у себи не садржи ни нелогичности, ни противречности, ни невероватноће, ни материјалне или моралне немогућности, а

таква је сведоциба Рашел Ван Ланди, и с тога је треба примити. Другу сведоцибу, која је испуњена противречностима, невероватноћом, бесмислицама и материјалном и моралном немогућношћу, треба одбацити. Закључак: Рашел Ван Ланди говори истину; Марија Метер измишља и лаже. (НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И УПУТИ

Тапија није доказ о фактичкој државини, и по томе, ако се имаће налази у државини другог по основу у пресуди судској, полицијска власт дужна је сопственика по тапији упутити суду на парницу.

Љубисав О., земљоделац из Сибнице, молио је среску власт, да му земљу, зв. у „Шупљој Стени“, која се налази у уживању Стевана М.; онд., преда на уживање, пошто иста њему припада по тапији првостепеног суда окр. београдског од 5. јуна 1895 год. № 14655.

Саглушан по овоме Стеван, изјавио је, да је поменута земља његова својина по пресуди избраног суда од 17. августа 1887 год., донетој по предмету његове деобе са задружном му браћом; и та земља, у његовом осуству, погрешно је продата за наплату болничких трошкова његовог брата, којом ју је приликом молилац Љубисав купио. Кад се вратио, повео је спор, који је окончан извршном пресудом суда општине сибничке од 11. априла 1905. год. № 516., по којој је поменута земља уступљена њему у својину, а молилац Љубисав упућен да противу онога, кога одговорним сматра, спор за накнаду евентуалне штете поведе.

Среска власт је нашла, да је државина Стеванова тврда по § 200. грађ. закона, јер је правична, пошто има основ у пресуди судској, као јавној исправи. Пошто Љубисав има тапију, то се овде јавља као спорно питање о праву на државину; али како Љубисав и сам признаје, да Стеван ствар држи, а по § 202. грађанског закона сматра се, да је на онога страни право, који ствар држи, то је одбила молиоца од тражења и упутила суду на спор за накнаду штете.

Решење среске власти одобрило је начелство окружно, а решење овога одобрио је Министар унутрашњих Дела својим решењем од 23. августа 1908. године П№ 15446.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је жалбено решење Министрово правилно и на закону основано, па је с тога одлуком својом од 22. децембра 1909. год. № 8287, одбацио жалбу као неумесну.

Полицијска власт није дужна дозволити преглед својих регистара приватним лицима.

Катарина Ј. С., из Зајечара, обратила се начелству окр. тимочког актом од 4. августа 1907. г. и молила за дозволу, да у његовој архиви прегледа регистре од 1885. до 1906. год. закључно, ради проналажења кривичних дела, по којима су

одговарали било пред општинским, било пред првостепеним судом, било пред полицијом: Ц. М. и Н. С., као и да дотична акта расмотри и копира.

Решењем начелства од 4. августа 1907. год. № 7685, саопштено јој је, да се изјасни, која су јој акта, за која лица, за каква дела и за коју годину поименично потребна да их расматра и преписује, јер се, без такве одређене изјаве, начелство не може упуштати у оцену питања: да ли ће јој односна акта и моћи ставити на расположење по карактеру самога дела, нити јој у опште по оваквој молби може допустити да прегледа и расматра регистре начелства за читав период, пошто би се таквом радњом компромитовала тајна канцеларијских послова, у колико се они носе на друга лица, која се молиће не тичу, јер регистри нису свршене рачунске књиге, о којима говори тач. 19. таксене тарифе.

Ово решење одобрио је и Министар унутрашњих дела својим решењем од 17. августа 1907. год. П№ 14465.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да се предмет ове жалбе не тиче административног спора у смислу тач. 2. чл. 48. саветског пословника, већ питања о допуштењу прегледа регистра, за шта Државни Савет према чл. 5. зак. о свом уређењу није надлежан, па је с тога одлуком својом од 9. јануара 1909. г. № 142, а на основу чл. 25. закона о пословном реду у Државном Савету, одбацио жалбу као ненадлежној власти поднесену.

Један случај из § 62. железничко-полицијског закона и § 48. правилника за саобраћај.

Према реферату комесара железничке полиције у Нишу, да је 10. фебруара 1907. год. нашао у возу код Милана А... 4. комада пушака и 400. метака, који је на саслушању изјавио, да му је исте дао Јанаћко А... да их однесе у Врање и тамо прода, а који је с њим такође тог јутра допутовао, начелство окр. нишког узело је на одговор поменутог Јанаћка и овај је изјавио, да је те пушке купио у радњи Д. З. у Београду, а по поруци Д. П., адв. из Ниша, те да му их је са тим Миланом, који му се сам понудио, донео. Пошто је иначе тада имао извесан спор у Нишу, због чега је и допутовао, а не да је хтео прошверцовати пушке.

Наводе ове потврдио је и именовани Д. П. адвокат.

Начелство је нашло, да је Јанаћко овим поступком учинио кривицу из § 62. железничког полицијског закона, јер је носио у вагону запаљиве предмете, па га је пресудом од 20. фебруара 1907. г. № 4088, на основу тога и § 48. правилника за саобраћај казнило са 50 дин. као и да плати 378-15 дин. на име конвенционалне казне.

Пресуду ову оснажио је и Министар унутрашњих дела својим решењем од 11. априла 1907. г. П№ 5930.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да се предмет ове жалбе не тиче административног спора, у смислу тач. 2. чл. 48. закона о пословном реду у Државном Савету, већ питања о казни, која је

изречена на основу § 62. железничког полицијског закона и § 48. правилника за саобраћај од 3-ег августа 1884. год. с погледом на тач. 1. одељак 1-ви тарифе срп. држав. железница за возидбу путника и робе од 14. јануара 1891. год., а за расправу таквих питања Државни Савет, према чл. 5, зак. о свом уређењу и чл. 144. тач. 6 Устава није надлежан. С тога је одлуком својом од 9. јануара 1909 г. — № 141., а на основу чл. 25. саветског пословника, одбацио жалбу као ненадлежној власти поднесу.

Месно кафанско право губи се за по године од дана добивеног уверења, ако се тим правом не послужи и у том року не подигне или не отвори кафана.

Н. Т., олд. месару, на његову молбу од 12. септембра 1906. год., решењем Министра унутрашњих дела од 23. септембра 1906. г. П№ 20146, а на основу § § 7. и 8. уредбе о кафанама и § 13. уредбе о механама, одобрено је, да на свом плацу, на углу Ђ. и М. улице, подигне кафану, чиме је на означеном плацу задобио месно механско право.

Молбом од 1. јула 1907. год. Н. Т. се обратио Министру унутрашњих дела и навео, да му је немогуће било, да подигне једну модерну кафану за тако кратко време, па је с тога молио Министра, да му, на основу чл. 9. уредбе о кафанама, продужи рок за подизање кафане још за годину дана.

Министар је нашао, да по § 9. уредбе о кафанама ко добије месно кафанско право, мора се тим правом послужити за по године од дана, кад му је предато уверење, ако му Министар унутрашњих дела, на његову молбу, тај рок не продужи. Ко за ово време не подигне или не отвори кафану, губи добивено месно кафанско право, и ако доцније жели отворити кафану, мора са свим изнова поступити по § 7. овог закона, као да то право и није добио и мора платити изнова прописну таксу.

Молиоцу је предато месно кафанско право на дан 4. октобра 1906. год. и по томе њему је рок за подизање и отварање кафане био 4. априла 1907. год., а он догле кафану није подигао ни отворио, већ је поднео молбу за продужење рока тек 3. јула 1907. год., када му је дато право угашено.

С тога је на основу § 9. уредбе о кафанама решио, да се молилац одбије од тражења као противзаконог, и да изгуби дато му месно кафанско право под 23. септем. 1906. г. № 20146, с тим, да ако жели да поново ово право задобије, има се за то поново обратити молбом и таксу поново платити.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министрово правилно и на закону основано, па је с тога одлуком својом од 9. јануара 1909 год. Бр. 136. одбацио жалбу као неумесну.

Продају пресних, неизрађених опанака, сем опанчара могу вршити и бакали и дућанције.

Еснаф опанчарски у Параћину обратио се начелнику среском молбом, у којој је

представио, да на штету законих мајстора, противно свима прописима законским и еснафској уредби, сви без разлике бакали и дућанције продају пресне опанке, па је молио за заштиту опанчара.

Начелник срески нашао је, да у Параћину постоји еснаф опанчарски, који својом израдом подмирује не само варош но и околину, ка и то да је среска власт још 22. јануара 1896 г. № 275., на основу еснафске уредбе, забранила трговцима, који нису опанчари, продају пресних опанка на ситно. С тога је решењем од 6. марта 1908. г. № 14555, на основу § 3. и чл. X. додатка к уредби о еснафима, с погледом на прописе тач. 1. и 2. § 73. и тач. 2. § 83. уредбе еснафске, забранио свима трговцима, дућанцијама и бакалима, који нису чланови еснафа, да у својим дућанима могу продавати на ситно говеђе и свињске непрерађене опанке, већ само могу продавати целе коже на квантум.

Решење ово одобрило је начелство окружно решењем од 20. марта 1908. г. № 2840, а решење овога одобрио је Министар народне привреде својим решењем од 23. маја 1908 г. № 4318.

По изјављеној жалби од стране два трговца, Државни Савет нашао је да решење Министрово не одговара закону из ових разлога:

По § 83. уредбе еснафске од 14. августа 1847 год. и допуне истог параграфа од 29. јануара 1849 год., еснафски трговци могу у својим дућанима, осим еспана од њине нарочите трговине, држати и продавати готове израђене послове од оних заната, који се у земљи никако или мање и лошије раде; а тако исто и оне урађене послове, које би од наших земаљских мајстора узимали и у комисион примали да их продају, — но ово само по одобрењу полицијске власти. А по § 82. исте уредбе, може сваки од поменутих еснафских трговаца још и спекулирати и трговати раном, живом стоком и производима од сваког рода ове стоке, као што су коже, маст, и т. п.

Продавање говеђих и свињских кожа на мање делове није забрањено ни овим, ни другим одредбама еснафске уредбе, јер осечене вање од кожа нису израђени опанци, него материјал за грађење опанка. По томе ни начелник срески није имао законског ослонаца да ту продају жалиоцима забрањује, нити су начелство окружно и Министар могли такву одлуку среске власти одобрити.

С тога је Државни Савет одлуком својом од 16. јануара 1909 г. № 298. поништио решење Министрово.

Начелник окружни није надлежан за разматрање одлуке Окружне Скупштине, којом разрешава од дужности окружног деловођу.

Окружна скупштина округа п... на свом VIII. састанку од 25. септембра 1907. год. № 73. решила је, да се окружни деловођа П. М. разреши од дужности окружног деловође.

Противу те одлуке П. М. жалио се начелству, и тражио, да се она задржи од извршења. Ну начелник окружни, налазећи, да по закону о уређењу округа и сре-

зова, а ни по ком другом законском пропису, начелник није овлашћен да разматра овакве одлуке окружне Скупштине, пошто овде није случај из чл. 14. помен. закона, те да се може упуштати у разматрање одлуке окр. скупштине, решењем од 2. октобра 1907. № 16118. одбацио је жалбу као неумесну.

Ово решење оснажио је и Министар унутрашњих дела својим решењем од 1. новембра 1907. № 20157.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министрово правилно, а жалитељ ако налази да је повређен уговор, закључен између њега и округа, њему не стоји ништа на путу, да се обрати надлежном суду, ако хоће и успеху се нада.

С тога је одлуком својом од 20. јануара 1909 г. № 415. одбацио жалбу као неумесну.

Јос. К. Ст.

Одлука опште седнице Касационог Суда.

И порез, који чиновник плаћа и проценат за пензиони фонд за удовицу и децу умрлих чиновника, имају се обустављати и наплаћивати из оне половине плате чиновничке, из које се врше и обуставе за приватне поверице, тако да једна половина систематске плате чиновничке остаје њему неокрњена за издржавање његово и његове породице.

Господин Министар правде, актом својим од 29. јануара тек. год. № 16238/909, тражио је да Касациони суд услед захтева г. Министра финансија, од 6. децембра 1909. г. № 20016, донесе одлуку о томе: „шта се у случају забрана и других обустава од чиновничке плате има рачунати као оловина плате, из које се приватни не могу наплаћивати а са обзиром на порез и проценат за пензиони фонд, то јест, да ли се порез и речени проценат имају одбијати од целе плате чиновничке или ће се наплаћивати само из оне половине, која се обуставља за рачун приватних поверилаца“.

Касациони је суд, на основу тачке 2. § 16. свога устројства, у својој општој седници проучио ово питање и нашао:

„По тач. 7. § 471. грађ. суд. поступка, више од половине плате (односно пензије) не може се у попис узети без и да сам дужник одобри, сем случаја предвиђеног у § 58. закона о чиновницима грађанског реда“.

„Кад, дакле, сам закон нарочито наглашује, да само у случају § 58. закона о чиновницима грађанског реда, може бити речи о обустављању већег дела чиновничке плате, а ни у ком другом случају више од половине, онда Касациони Суд налази, да је смисао закона тај, да чиновнику у сваком случају, сем горе поменутог изузетка, има остати једна половина плате неокрњена, што се даје правдати и јавним интересом, јер се чиновник, имајући на овај начин обезбеђену половину плате за издржавање своје и своје породице, може сав посветити пословима државне службе“.

„Са наведенога Касациони Суд сматра, да се ни порез ни проценат за удовички

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
С
К
А
Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

фонд не могу задржавати од оне половине плате, која је чиновнику загарантована напред поменутиим законом од сваког пописа, јер сем случаја § 58. зак. о чиновницима грађанског реда, закон није предвидео друге случајеве, да се и ова половина плате може оптеретити каквим наплатама“.

„И држава, дакле, за порез и пензиони фонд за проценат појављују се као повериоци, према којима чиновник стоји у обавези по самом закону, те се и обуставе за њихов рачун имају извршивати као и све друге обуставе уговорних поверилаца т. ј. из оне друге половине, која чиновнику није заштићена“.

„То пак, што је у закону казано, да ће се друга половина плате моћи употребити за измирење приватних поверилаца, не значи, да ови имају права на целу ту другу половину плате, без обзира на претходне тражбине као што су порез и поменути проценат, већ само то, да закон ту другу половину чиновнику не штити и не брани од пописа за његове обавезе, па биле оне ма какве природе, јер нигде у закону није изрично казано, да једна половина плате припада повериоцима приватним за њихово измирење, као што је, према напред наведеном, казано, да се сем случаја § 58. закона о чинов. грађ. реда, једна половина плате, не може чиновнику обуставити и у попис узимати“.

„Са изложених разлога Касациони Суд је мишљења: да се и порез, који чиновник илака и проценат за пензиони фонд за удовице и децу умрлих чиновника, имају обустављати и наплаћивати из оне половине плате чиновничке, из које се врше и обуставе за приватне повериоце, тако да једна половина систематске плате чиновничке остаје њему неокрњена за издржавање његово и његове породице“.

Одлука опште седнице Касационог Суда.

И казивање оштећенога, а не само повређеног, узима се да је основ из тач. 5. § 121. крив. поступка.

Начелник среза расинског спровео је тужбом два земљоделца из Црквине зато, што су у забрану З. М. посекали 98 растових дрвета и тражио њихову осуду. Првостепени крушевачки суд је оптужене ослободио стављања под суд решењем од 7. марта 1909. год. № 8322, налазећи да нема никаквих доказа да су они ову горосечу извршили.

Но по жалби приватног тужиоца Касациони Суд примедбама својим од 19. августа исте год. № 8494, поништио је решење поменутог првостепеног суда са следећих разлога:

„Кад је повређени у своје праву, приватни тужилац З. подижући тужбу опредељено изјавио: да су горосечу у његовом забрану извршила оба оптужена, онда првостепени суд погрешно налази, да ова представка повређенога означава само сумњу његову, да су му оптужени исекли гору у забрану, већ на против она је довољно јасна и опредељена, те, као таква, и чини основ подозрења противу оптужених из тач. 5. § 121. крив. суд. пост.“

Ово у толико јаче, што повређени у жалби под обећаном заклетвом, тврди, да је оба оптужена на делу горосече ухватио“.

„Па како је овај основ довољан по § 161. крив. суд. пост. да би се оптужени могли ставити под суд, то је, према овоме суд погрешно што их је ослободио од стављања под суд“.

Крушевачки првостепени суд није примио ове примедбе, већ је под 24. августом исте године дао следеће противразлоге:

„У тач. 4. § 121 и тач. 3. § 123. крив. суд. пост. законодавац једновремено истиче и »повређеног« и »оштећеног« стављајући између њих речницу »или«. Јасно је, дакле, да је на тај начин хтео да прави разлику између лица телесно повређеног, и лица, које је у својој имовини претрпело уштраб сретством каквог кривичног дела — оштећен.“

Да се ова два израза имају сматрати као два оделита појма, доказ је и то, што се у горњим законским прописима увек вели »повређени« или »оштећени«, јер да је законодавац хтео да поменутиим изразима разуме једно исто он би, без сумње, употребио један или други израз, посебнице, и то најпре »повређени«, јер је свакако и »оштећени« повређен у своје праву својине те и израз »оштећени« као повређени улази у генерални израз »повређени“.

„Да је овакво мишљење правилно види се из тога, што је у тач. 8. § 121. крив. пост. израз оштећени употребљен уз материјални израз »ствари« и то без израза »повређени«, који се пак противан овоме засебно спомиње у помен тач. 5. § 121. крив. суд. пост. и то уз ствари које једино могу бити познате лично телесно повређеном и то само у моменту самог извршења дела“.

„Према свему томе, кад се израз »повређени« у тач. 5. § 121. крив. пост. може односити само на лице телесно повређено, а не и на оштећеног онда у овом случају казивање приват. тужиоца — оштећеног З. ни под обећаном заклетвом не може да служи противу оптужених као основ подозрења из те тачке, а најмање да се они на основу истога стављају под суд нашта горње примедбе погрешно упућују овај суд“.

Касациони је суд у својој општој седници од 18. септембра 1909. год. № 9434, нашао да су примедбе одељења касац. суда на закону основане и за то их је и усвојио, а противразлоге првостеп. крушевачког суда одбацио.

М. Л. Р.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општинс луковске, актом својим Бр. 434, пита:

„1. Истакнуто је питање: да ли председници, кметови, одборници и заменици, треба да се од дужности разреше, ако не буду понова изабрани на изборима 28.

марта т. г., по чл. 101. зак. о општинама, или их треба разрешити тек онда, кад ново изабраним избор постане извршан по чл. 181. в. а да чл. 101. важи за изборе који настају после ових;

2. По чл. 131. зак. о општинама, буџети општински, ако стопа приреза не прелази преко 50%, не требају се, поред одобрења — решења — одборског, износити на одобрење и збору, док међу тим Господин Министар финансија расписом ПБр. 234, у смислу чл. 33. зак. о општинама у вези са чл. 167. Устава наредио је, да се буџети који предвиђају стопу приреза и испод 50% износе на одобрење збору општинском;

3. Суд овај саставио је Азбучни списак за целу општину, па поред истог и за свако село понаособ — пошто је ова општина састављена од 3 села — и заједно послао на потврду Књажевачком првостепеном суду.

Првостепени суд потврдио је списак за целу општину а за села није — већ исте вратио непотврђене. Суд овај понова је исте вратио првостепеном суду позвавши се на распис г. Министра унутрашњих дела од 15. јануара т. г. ПМ 954, и објашњења у Бр. 5. Српских Новина ПБр. 28146. од 31. децембра пр. год. да су ови спискови потребни и да их првостепени суд треба потврдити.

Суду овом част је умолити уредништво за објашњење: — на тачку прву — када треба разрешити председнике, кметове, одборнике и заменике ако понова не буду изабрани, да ли по чл. 101. или 181. в. зак. о општ. — на тачку 2. — да ли да се суд управља по чл. 131. или распису г. Министра; и на тачку 3. шта треба суд да ради ако и овога пута првостепени суд врати спискове непотврђене.

Пошто су сва ова питања нужна за што краће време, то нека изволи уредништво што пре и изнети своје мишљење.

— На ова питања одговарамо:

1. Члан 101. закона о општинама, регулисава положај општинских часника у случајевима редовних општих избора у земљи, који ће наступити тек на крају 1912. године у смислу чл. 174. закона о општинама.

Садашњи општински часници остају на својим положајима, у смислу последње тачке чл. 181. в. поменутога закона све дотле, докле се не уведу у дужност новоизабрани часници;

2. Ако би се за оцену питања под 2. гледало само на наређења т. 2. чл. 33. закона о општинама и чл. 167. Устава, онда би било тачно гледиште, истакнуто у распису г. Министра Финансија од 16. фебруара ове год. Б.Пр.Бр. 234.

Али како је то питање нарочито регулисано чл. 131. и 132. закона о општинама у са свим другом правцу, на име, да за прирезе до 50% није у опште потребно одобрење збора, онда се треба редовним путем обратити преко надлежне власти и тражити, да се распис доведе у склад са законским наређењима.

Може се рећи, да су наређења чл. 131. и 132. у сукобу са оним из чл. 167. Устава и из чл. 33. зак. о општинама,

али би тај приговор био неоснован, јер су законодавцу била позната наређења уставна, па кад је он ипак донео оваква наређења у чл. 131. и 132. поменутога закона, онда се мора узети, да је он нашао да уставне одредбе овако треба разумети, па се закон као доцнији мора тачно вршити. Одредбе, пак, из чл. 33, ако би биле у сукобу са оним из 131. и 132. не важе, јер се узима, по познатом правном начелу, да је оно воља законодавца, што је у последњим одредбама утврдио: и

3. Чланом 23. и осталим, закона о општинама, г. Министар унутрашњих дела овлашћен је да пропише формуларе азбучног списка.

И кад је он, наслањајући се на поменуто овлашћење, прописао и спискове за места (формулар 3.) у своје распису од 31. децембра пр. год. ПБр. 28148, па то поновио и расписом ПБр. 954, онда првостепени суд неће имати разлога да откаже потврду таквих спискова, с обзиром на остала наређења закона о општинама, која говоре о списковима.

Нека суд не заборави, да су ови одговори за сва питања субјективно мишљење уредништва.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Чедомир Нешковић, родом из Церовца у округу смедеревском, стар 26 година, кога је првостепени суд за варош Београд у 1907. години осудио на четири године робије за фалсификат, после пуштања са осуде почео је почешће да узнемирава београдску полицију,

вршећи преваре. Када је прошле године приговорен један изумњиви београђанин, он је отишао кући његовој и од његове госпође у име једнога судије тражио новац. По том је преварио неколико народних посланика, измамивши им на лакан начин по коју суму новца.

Због тих и сличних ствари најчњавап је и протериван више пута из Београда, али како

се он опет враћао натраг, то му износимо сада његову фотографију, како би га полицијски органи што боље упознали, а и остали свет да га се чува. Последњи пут је кажњавап и протеран из Београда по пресуди кварта вичарског од 15, тек. месеца Бр. 1728.

ПОТЕРЕ

Милош Стојановић, из Крајева Села, има да издржи три године полицијског надзора по пресуди књажевачког првостепеног суда, Бр. 1871, 1904. године. Он је стар 46 година, висок, плав. — Денеша начелника среза нишког Бр. 1770.

Михајло Милетић и **Љубомир Николић**, оба из Опљана, по извршеној опасној крађи побегли су. Михајло је стар 22 године, висок, крупан, црномањаст, бркова малих црних. Љубомир је стар 22 године, раста средњег, сувоњав. — Денеша начелника среза тимочког Бр. 2099.

Непознати коцкари 26. прошлог месеца на преваран начин узели су 760 динара у српским новчаницима Гаји Гашићу, ливадару из Шапца. Оба су средњег раста; један је стар око 30 година, плав, у лицу црвен; други је стар 40 година, црномањаст. — Денеша начелства округа подринског Бр. 3509.

Живан Дудић, надничар из Београда, одговара код кварта палилушког за крађу. Он је родом из Голубинаца у А. Угарској, стар 50 година, раста средњег, сувоњав, у сељачком оделу и банаћанским опанцима на ногама. — Акт Управе града Београда Бр. 7839.

Љубиша Димић, калфа берберски 1. овог месеца украо је Живојину Игњатовићу, берберину из Параћина једну машину за бријање

издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

ТРАЖИСЕ

Танаско Мијатовић, земљоделац, из Селућа, још 29. децембра прошле године отишао је од своје куће и није се до данас вратио нити се зна где је сада. Он је стар 59 година, добро развијен, црномањаст, носав, говори брзо. — Акт начелника среза студеничког Бр. 3052.

КРАЂЕСТОКЕ

Ноћу између 23. и 24. прошлог месеца непознати крађивци украли су: Тимотију Милосављевићу кобилу матору 6 година, доратасту и жребну; Добросаву Живковићу; једног коња маторог 4 године, лаке зелене; Радомиру Нешпићу једног коња — пастува, — маторог 4 године, лаке доратасте. Сва покрадена стока без жига је и роваша. — Денеша начелника среза деспотовачког Бр. 3724.

Ноћу између 27. и 28. прошлог месеца непознати крађивци украли су Павлу Орсовану, из Боговине, два вола, оба матора по 5 година; један је лаке сиве а други жуте; оба без роваша. — Денеша начелника среза белевачког Бр. 3414.

Непознати крађивци украли су Спасоју Прибаковићу, из Сувог Дола, 2 коња. Један је матор 3 године, лаке доратасте, а други је матор 10 година, доратаст и брњаст. — Денеша начелника среза косаничког Бр. 2503.

Ноћу између 27. и 28. прошлог месеца, непознати крађивци украли су Ђури Савковићу, из Слатине, једну кобилу, матору 10 година, лаке алатасте, високу 151 см., лисасту, са белогем од белих лака на грбени; и једног ждрепца, маторог 3 године, високог 149 см. лисастог и у леву задњу ногу чарапастог. — Денеша начелника среза космајског Бр. 4534.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крађивце.

МАНГУП СТОКА

Код начелника среза жупског налази се једна мангуп кобила, матора 6 година, лаке доратасте. — Денеша начелника среза жупског Бр. 1499.

Код Славка Јовановића из Деспотовца, налази се једна мангуп јуница, матора 4 године, лаке жуте и без роваша. — Денеша начелника среза деспотовачког Бр. 3724.

НАЗНАЊЕ

Комплет *„Полицијског Гласника“* за 1908. и 1909. год., у елегантном тврдом повезу могу се добити у уредништву по цену од 20 динара за једну годину. Комплет у меком повезу за 1908. и 1909. год. могу се добити по цену од 15 за једну годину, или оба заједно за 25 динара.